

Borbamed Anglijo in Nemčijo za nadvlado v Evropi

HITLER SE NE MORE VEC UMAKNITI. — ALI
BO ANGLIJA SE POPUŠCALA? — V SEDANJI
SITUACIJI KOOPERACIJA MED EVROPSKIMI
DEŽELAMI NEMOGOČA

Adolf Hitler je zagazil v položaj, v katerem je zanj mirovna politika nemogoča. Ce se umakne iz svojih baharij, izgubi ugled med svojim ljudstvom, njegova fierska zvezda ugasne in tretjega rajha bi bilo končno.

Vojna edini izhod

Pretil je in obljubljal, Nemčijo je oborozil do zob in dobi s svojo arrogancijo vse, kar je hotel, brez vojne. Življenske razmere je poslabšal in jih opravil z gesлом, da so za slavo Nemčije kanoni boljši kot maslo. Življenski standard nemškega ljudstva se je letos spet znatno poslabšal. Kaj je z obljubami, kaj s Hitlerjevo zahteko, da mora dobiti tretji rajh "življenski prostor na solne?"

Zdaj, ko bi moral biti Gdansk že pod Nemčijo, ko bi se morela Anglia uklanjati željam nemškega fiersa, pa je ljudstvo tretjega rajha uvidelo, da se Poljsko najbrže ne bo izbrisalo z zemljevida kot se je čehoslovačko. Čisto lahko se dogodi, da će bo Hitler vztrajal pri svoji zahtevi za Gdansk, da bo šla Poljska rajše v vojno kot da bi ga Nemčiji mirno prepustila.

Nemci v skrbeh

Nemško ljudstvo je bilo do nedavnega res prepojeno navdušenja za svojega fiersa in mu

verjelo, da bo šel od zmage do zmage ne da bi bilo treba na bojišča, ali da postane Nemčija krava poljana. Ta vera med Nemci polagoma splahneva. Mož z marelom v Londonu je Hitlerja nehal "tolažiti" in mu preti z oboroženo silo Velike Britanije. Hitler jo je proglašil za zločinko prvega reda, za sovražnico vsemu svetu. Na Nemce pa spolira, da naj nehajo piti alkoholne pijsače in kadiči. S tem prihranjen denar bo šel za obrambo. Nemci pa radi pijejo in kade. Nekaj je narobe, se pomenujejo zaupno drug z drugim. Hitlerjeve obljube so pena. Ko gledajo svojo armado v parada, jih skrije, če se mora spet ne pripravljajo zanje enako težki, ali pa še težji časi, kot so jih užili v času svetovne vojne in poniranju, ki je prišlo nanje po vojni.

Kdo bo popustil?

Hitler, ki je pretil spraviti Anglijo na kolena, ki je obljubil spraviti Gdansk pod tretji rajh, ne more preklicati svojih obljub in groženj. Ce bi to storil, bi bil to samomor zanj in za nacizem. On mora po svoji poti. Ce bo katastrofalna zanj in na Nemčijo — nič ne de. Umankniti se ne more, se ne sme. Torej kar se Nemčije tiče, je mir mogoč edino, če dobi zlepša, kar Hitler zahteva.

Kaj stori Chamberlain? Dal (Nadaljevanje na 5. strani.)

DELAVCI V MESNI INDUSTRIJI PRIPRAVLJENI NA BITKO

Prošlo soboto in nedeljo se je vršila v Chicagu konferenca unije delavcev v mesni (klavniški) industriji. Udeležilo se je je nad 800 delegatov. Organizatorično kampanjo med delavci mesne industrije vodi poseben odbor CIO, ki je poročal, da je izmed 129,000 delavcev že 78,000 organiziranih, največji odstotek pri Armourjevi kompaniji. Delegati so pooblaštili odbor oklicati stavko, če Armourjeva in druge prizadete družbe ne pristanejo v dogovor z unijo na miren način.

V nedeljo večer se je vršil v Chicagu shod teh in drugih delavcev ob ogromni udeležbi. Otvoril ga je z molitvijo katoliški škof Shell. Glavni govornik je bil John L. Lewis. Alderman Rowan, ki je član mestnega sveta za reševanje industrialnih sporov, je apeliral na družbe in unijo, da naj sklenejo dogovor na miren način. O županu Kellyju je dejal, da je za "new deal" in sto odstotno z delavci.

To bomo videli, če res pride

NAŠE PRIREDBE

Waukegan, Ill.—Piknik kluba št. 45 JSZ v nedeljo 30. julija. Klub obeta, da bo ta izlet nekaj posebnega.

Cleveland, O. — Izlet klubu Delavec št. 28 JSZ na Zornovo farmo v Brooklynu v nedeljo 30. julija.

Arma, Kans. — Izlet klubu št. 27 JSZ in prijateljev v nedeljo 30. julija na Novakovo farmo, Camp 50.

VEČANJE RAZREDNE BORBE V ZED. DRŽAVAH

Kritizirati in nagajati je veliko laglje kot delati in pomagati

Vsek pokret—dober ali slab, šteje toliko, kolikor se zanj izvršuje dela. Cerkev ne bi nič pomenila, če ne bi imela ljudi, ki delajo zanj. Unije bi bile le na papirju, ako ne bi bilo članov, ki so riskirali vse, da so jih zgradili.

Vsek klub JSZ, vsaka naša ustanova, je odvisna edino od tistih ljudi, ki so vzeli odgovornost za delo in store kolikor morejo, da njihove aktivnosti rede tudi sadove. Ali vsaj, da organizacija, kateri načeljujejo, ne zamre, pač pa si utira pot v boljše čase.

Cisto lahko je kritizirati. Delati je težje. Ako bi tisti napredni slovenski delavci, ki se zadovoljujejo z golj s kritiziranjem, rajše pomagali aktivnostim, bi imeli vsi skupaj toliko pokazati, da bi bili na naš skupni napredek res lahko vsi ponosni.

Prav je, da kritiziramo. Ni pa prav samo kritizirati in metati polena pod noge onim, ki hočejo delati.

PRESOJANJE DOGODKOV DOMA IN PO SVETU

Premogarji imajo mnogo sovražnikov. Posebno v Kentuckyju. Governor je proti njim s svojo milico, sodišča in druze. Vrh tega so jim smrtno nevarni tudi prijeti. V eksploziji dne 15. julija v premogovniku pri mestecu Providence, Ky. je bil blizu 30 ubitih.

Diesov preiskovalni odbor prične z zaslišavanji o "neameriških" aktivnostih 1. avgusta. Svoje delo bo vršil do božiča. Pozval bo predese "komuniste", naciste, fašiste in druge, ki pomagajo tem ljudem izpodkopati "ameriške temelje".

Harry Bridges je težo ne samo v svrhu deportiranja, nego tudi za \$100,000 odškodnine. To tožbo proti njemu in drugim vodjem CIO je vložila unija lesnih delavcev, ki pripada k AFL.

Ameriški komunisti so najbolj smešni v zanikanju, da so komunisti. S tem si položaze v očeh javnosti le poslabšavajo. Člani Hitlerjevega bunda vsaj ne taje da so naciji. Oboji, naciji in komunisti, zatrjujejo pred preiskovalnimi odbori, da so patriotični in zvesti zvezdnati zastavi. Komunisti zaenči tudi prisegajo lojalnost demokraciji in new dealu.

Nemci na južnem Tirolskem plakajo, ker bodo siloma ob svoje domačije. Njihov "fier" in "pokrovitelj" Hitler jih je izročil Mussoliniju na milost in nemilost. V treh mesecih se morajo odločiti za izselitev v Rim (Nadaljevanje na 4. strani.)

Štirideset milijard dolga po krivdi sistema kot je

Poloma ameriškega gospodarstva je kriv sistem kakršen je. Kapitalistično časopisje ga pripisuje "newdealskemu" socializmu. "Socialisti od Rooseveltove navzdol bodo bankrotirali Zed. države," se glasi naslov v nekem kapitalističnem listu. In v drugem čitamo: "Vlada Zed. držav potrošila milijardo doljarjev za socializem".

Socialisti niso krivi krize, ki davi to deželo že deseto leto. "New Deal", ki jo rešuje, ni socialističen in za socializem ni že ničesar izdal. Kapitalistično časopisje ga namenoma blati, da bi mu moralno biti hvaležno, kajti milijarde, ki jih tro-

ši Rooseveltova administracija, so bile zapravljene v obrambo sedanega sistema, ne za socializem.

Kapitalizem je kriv, da je dolg zvezne vlade narastel nad 40 milijard dolarjev in da bo še zmerom naraščal. Ako bi bili te milijarde res potrošene za socializem, bi se moral tegu velikim prijatelj ljudskih kobil. Ampak šlo se je za obnovitev kapitalističnih institucij, za ohranitev njegovih bank, delavcem in farmerjem pa se je z njimi pomagalo le toliko, da se jih je otelo prve smrti vsele glada in druge pred izgubo kmetij.

Ako dolg je zmerom narašča, in če uvidimo, da pot, po kateri gremo, ne vodi v izhod iz sedanega stanja, potem je res potrebno, da začnemo misliti, kako se okremiti, da bomo ili v pravilnejšo smer. Kupičenje dolga, ne da bi se z njim gospodarsko stanje dežele izboljšalo, ne more privesti drugam kot v nov krah, četudi ima te dežela večino zlata in srebra, kar ga je na svetu.

Kupičenje dolga pomeni večanje davkov; pomeni nižanje življenskega standarda. Ako bi sedanje gospodarstvo pomenilo odpravljanje brezposelnosti in večanje narodnega bogastva,

Albanci v skrbeh

Albanci so v skrbeh zaradi velikega italijanskega načrta za naseljevanje v Albaniji. Poseben urad v ta namen je vladu ustanovila v Trstu. V glavnem mestu Tirani je že zdaj velika italijanska kolonija, počačana z močno italijansko vojsko posadko. Vsa bojja dela kanijo dati Italijanom, posebno v industriji in v uradih. Vrh tega Italija navdušuje prebivalstvo na učenje italijanskega jezika.

Izmenjevanje turistov

Iz Zed. držav gre na obisk v evropske dežele vsake leto približno 390,000 turistov, ki potrošijo blizu 600 milijonov dolarjev. Iz Evrope prihaja v Ameriko povprečno le kakih 50 tisoč turistov na leto. Izjema je to leto, ko jih prihaja tisoč na vetrovno razstavo v New York in deloma v San Francisco, ali na na obe.

Turistov iz Evrope bi prihajalo sem mnoga več, ako jih bi dejale s kontroloirano valuto ne ovirale. Te namreč dovoljujejo odhod le malokomu in vsota, ki jo smo vzeti s sabo, pa je prenaska. Posebniki iz Nemčije, Italije, Jugoslavije itd. pridejo sem le, če imajo tu sorodnike, kateri jim pomagajo finančno, kajti vsota, ki jo smejo vzeti s sabo, po Ameriki ne bi daleč prišla.

Zavarovanje za pogrebne nine in dote

V Mariboru v Jugoslaviji deluje podpora zadruga "Ljudska samopomoč", kateri delavkog je v vsi dravski banovini (Sloveniji). Zavaruje samo za pogrebne do vsote 10,000 din. (okrog \$200). Za pogrebne se lahko zavaruje vsaka zdrava oseba od 17. do 70. leta starosti. Za date zavaruje "Ljudska samopomoč" mladoletnje od 1. do 16. leta do vsote 25,000 din. ki se izplača po dovršenem 21. letu. Ta zadruga je od 1. 1927 izplačala zavarovance na pogrebnih in doti nad 37 milijon dinarjev, kar je v tako kratki dobi lepa vsota.

Vojna v Mongoliji

Vojna ob meji Vnajne Mongolije med Japonsko in Rusijo trajala že od srede meseca maja t. l. Kot nobena druga, tudi na bila napovedana. Izgube na obeh straneh so velike. V

poročilih o njih pretirava Tokio in Moskva. Vnajna Mongolija je sovjetski protektorat.

Nazadovanje rojstev na Japonskem

Na Japonskem je bilo leta 1937 na vsakih tisoč prebivalcev 13 rojstev, lani pa samo 9.26. Vzrok je vojna na Kitajskem, v kateri je nad milijon japonskih vojakov. 66 odstotkov izmed njih je oženjenih.

Boji v Harlanu

Stavke pri WPA niso edini

znaki večanja ofenzive proti delavstvu.

Dobila je svoj izraz

minuli teden v novem napadu na bedne.

Vlada z Rooseveltom na

čelu je odgovorila, da je zkončan

zakon, ki se ga s stavkami r

bo spremenilo. Vrh tega se to

stavka proti vladni, česar si Zed.

države ne bodo dopustile. Tako

je kongres uspelo udariti po

brezposelnih in jih končno pro-

glasiti še za "nepatriotične",

ker se "upirajo" vlad...

DELAVCI ŠE ZMEROM BREZ RESNIČNE ZAŠČITE KAKOR SO BILI V PROŠLOSTI

POBOJI V STAVKAH PRI WPA IN NAPADI NA
PREMOGARJE V KENTUCKYU. — "NE STAV-
KAJTE PROTI VLADI!" — DELAVSTVO VSEH
UNIJIMA SAMO ENEGA SOVRAŽNIKA

Namesto, da bi kongres prblemu brezposelnih posvetil resnično pažnjo, je sklenil, da bodo nezaposeni delavci našli delo v privatnih podjetjih najhitreje, ako se jim odvzame relif in poslabša delo pri WPA.

Relif je poslabšan in zvišan delavnik pri WPA, ne pa med Stotisoč delavcev je bilo pri WPA odloženih, med njimi 650,000, kar so uposlene že po 18-mesečev, novi zakon pa določa, da se jih mora po 18. mesecih dati 30 dni brezplačnih počitnic. Kako naj delavec, ki je prejema delo, dovrši v obliki revolverja, pušč, bomb, bikov in sličnega orodja. Čudež je le, čemu se tako dobro oborzeni delavci niso silome uprli. Verjetno je, da tista orodja sploh niso dobili pri njih, nego so ga znesli skupaj agenti provokatorji v službi baronov.

Milica v službi korporacij

Kot že več mesecev poprej, je governor držav Kentucky dal tudi v tem slučaju operatorjem na razpolago milico, kateri je ukazano uporabljati silo v protektiranju "zvestih" delavcev (skebov). Uporabljajo jo. Stotine članov UMW so že pretepli, mnoge do nezavesti. Večliko jih je bilo treba poslati v bolnišnice, oblast pa je istočasno izdala proti njim zaporna povelja, kakor da so oni krivi nasilnosti, ne pa vojaki in deputiji, ki so jih napadli.

Nove preiskave

Protidelavska ofenziva dobiti izviri tudi v obravnavi za deportiranje Harryja Bridgerja in v prípravah za novo preiskavo pred Diesovim kongresnim odsekom, ki bo odkrival aktivnosti "ndečkar kih" preveratne žive. V ta namen ima posebno med komunisti že več mesecev mnogo agentov provokatorjev, ki bodo potem pričali o izdajstvih in ruvarenjih svojih komunističnih tovarisev.

PROLETAREC

LIST ZA INTERESE DELAVSKEGA LJUDSTVA.

IZHAJA VSAKO SREDO.

Izdaja Jugoslovanska Delavska Tiskovna Družba, Chicago, Ill.

GLASILO JUGOSLOVANSKE SOCIALISTIČNE ZVEZE

NAROCNINA v Zedinjenih državah za celo leto \$3.00; za pol leta \$1.75.

za četrt leta \$1.00.

Inozemstvo: za celo leto \$3.50; za pol leta \$2.00.

Vsi rokopi in oglasi morajo biti v našem uradu najpozneje do pondeljka popoldne za priobitev v številki tekočega teden.

PROLETAREC

Published every Wednesday by the Jugoslav Workers' Publishing Co., Inc. Established 1906.

Editor..... Frank Zaitz.
Business Manager..... Charles Pogorelec.
Asst. Editor and Asst. Business Manager..... Joseph Drasler

SUBSCRIPTION RATES.

United States: One Year \$3.00; Six Months \$1.75; Three Months \$1.00.

Foreign Countries, One Year \$3.50; Six Months \$2.00.

PROLETAREC

2301 S. Lawndale Ave. CHICAGO, ILL.

Telephone: ROCKWELL 2864.

Potujevanja nekdaj in v sedanji dobi

Potapljanje narodnih manjšin v velike narode je stara stvar. Tudi sistematična potujevanja že dolgo poznamo. Ampak današnja tehnika se od nekdaj zelo razlikuje.

V prejšnjih dobeh si je kmeca narodna manjšina lahko ohranila svoj jezik iz rodu v rod, ker se vrla ni brizala za šolstvo. Le tisti, ki so šli v šole, so utonili v "tujem morju". Na Slovenskem pa pr. je etevelo nemčurštvo, na Slovaškem madžarštvo. Le tisti, ki so šli v šole, so utonili v "tujem morju". Na Slovenskem Poljaki v predvojni Nemčiji, katere je skusala kajzerjeva vlada ponemčiti, so večinoma ostali zvesti svojemu jeziku.

V mirovnih pogodbah so bile v varstvo narodnih manjšin sprejete pod okriljem tige narodov posebne določbe, ki pa so se tikale le malih dežel, dočim za Italijo in druge velesile niso bile obvezne.

Nekdaj so smeli člani narodnih manjšin imeti bogoslužje v svojem jeziku. Italija je to pravico Slovencem vzela. Nekdaj so smeje narodne manjšine izdajati časopise v svojem jeziku. V Italiji jim to ni dovoljeno. Nekdaj so smeje narodne manjšine vzdrževati svoje šole. Danes so jim prepovedane. Nekdaj se vlade niso brigale za ljudsko šolstvo. Danes se Italija hoče vzgojiti slovensko mladino v Italiji v italijanskem duhu in napraviti iz nje šovistične Italijane. Ves pouk je v italijanščini. Organizirana je v fašističnih mladinskih organizacijah. Vlada jim financira izlete po Italiji. Slovenska imena je poitalijančila, enako imena krajev. Njen cilj je izbrisati slovenstvo iz slovenskega naroda na Primorskem najpozneje v dveh generacijah.

Slovenska kulturna ali kakršnaki druga slovenska društva so prepovedana. Včasi so bila dovoljena. Poitaliančevanje v Italiji je barbarsko, ampak vlada ga opravičuje s trditvijo, da je to, kar počne, v interesu Italije, kateremu se morajo umakniti vsi drugi interesi.

Nemška vlada na Koroškem je ustanovila za otroke slovenskih staršev otroške vrtce, da mladino vzgoji v pronemškem nacijskem duhu še predno bo šla v ljudske šole.

Kako drašična so potujevanja v današnji dobi v Italiji in Nemčiji, vidimo zdaj na Češkem in posebno v nemškem delu Italije. Mussolini in Hitler sta se sporazumela, da mora nemška narodna manjšina v Italiji izginiti. V nekaj mesecih se morajo vsi Nemci v Italiji, ki hočejo ostati Nemci, izseliti v Nemčijo. Dve sto tisoč Nemcev je prizadeti. Kdor se noče izseliti, mu bo italijanska vlada vzel dom na južnem Tiroškem vseeno in mu v zameno dala drugega v notranosti Italije. Vsi na meji morajo biti Italijani po jeziku in mišljenu. Ta način uničevanja narodne manjšine je brutalen in v slučaju Nemcov v Italiji poniževalen z Nemčijo. Ampak če hočeta Rim in Berlin delati skupaj, si marata dajati koncesije. Ko je Hitler po aneksiji Avstrije izjavil, da bo Nemčija za zmerom spoštovala mejo med njo in Italijo, se je s tem odrekel tudi vlogi pokrovitelja nemške narodne manjšine v Italiji.

Fašizem in nacizem sta torej mora ne samo za ljudstvo v splošnem, nego še posebno za narodne manjšine. Te morejo ščititi svoje pravice edino v demokraciji. Pod diktaturami so dvakrat brezpravne. Borba proti fašizmu in nacizmu je torej ne samo borba za demokracijo in svobodo ljudstva, nego tudi za človečanske pravice narodnih manjšin.

Pacifizem ali hitlerizem

V Zed. državah je milijone poštenih ljudi, ki hočejo, da se Zed. države ne zapletejo v imperialistično vojno v Evropi, pa bilo zaradi Gdanskega, v obrambo Francije, v korist posestii Velike Britanije, ali pa magari v vojno med demokracijo in fašizmom.

V kongresu je večina proti vojni, proti Rooseveltovi "enostanski" politiki, ki nas lahko pritira v vojno, proti pomoči, ki bi lahko služila Angliji in Franciji bolj kakor Nemčiji in Italiji.

Nevtralnost torej je, da će Nemčija in Italija nimata enakih prilik, kakor Anglija in Francija, naj se prepove tudi slednjima dvema vso "neutralno" pomoč. Berlin in Rim se te naše pacifistične linije tako radujeta.

Ne enem ne v drugem slučaju nismo nevtralni. Z današnjim nevtralnostjo in pacifizmom pomagamo Hitlerju in Mussoliniju. Naobratno pa bi pomagali imperializmu Francije in Anglije. Ce se bi moral izbirati, katero zlo je večje ali manjše, bi bilo za ljudstva večne prizadetih dežel vendarle boljše pomagati onim državam, ki vsaj doslej niso zadušile opozicije v krvi in v koncentracijskih taborih. Nepristransko to ne bi bilo — ampak kdo prav za prav je nepristranski ne samo v teoriji, ampak predvsem v praktičnem oziru?

Oglasanje se izplača

V štirinajstih letih (med 1922-1935) je telefonski trust potrošil za oglašanje 68 milijonov dolarjev, in to ne za samo tako oglašanje, ki se izplačuje, ampak večinoma za one vrste, ki je v bistvu subvencija časopisom, revijam itd., da ne nastopajo proti njegovim koristim.

ASPIRANT ZA PRIHODNJEGA PREDSEDNIKA

Na vrhni sliki je Paul V. McNutt, nadkomisar Filipinov. To službo je nedavno pustil in v nadomestilo ga je Roosevelt imenoval za ravnatelja nove federalne Social Security agencije, ki zdaj vključuje vse zavarovalniške ustanove. Prej je imel McNutt večino politične službe v Indiani, med njimi mandat guvernerja. Njegova načrta želi je postati predsednik Zed. držav. Njegovi prijatelji agitirajo ranj že priljivo časa in izgleda, da je sedaj on eden najresnejših aspirantov. Ker ga je Roosevelt babil sedaj imenoval v novi urad, so mnogi ugibali, da je to morda storil zato, da se izbi tekmece in sebi pripomore, v tretji termin. Drugi domnevajo, da se je Roosevelt odločil delovati za kompromisnega kandidata, ki bi bil spremljiv za reakcionarno in newdealsko krilo demokratske stranke. V ta namen bi bil najboljši za obe strani McNutt. Je "konservativ" in "progresiven". Kot guverner Indiana se v industrialnih konfliktih ni stril poslati na stavkarje oboroženo silo.

O "SLOVENSKEM DNEVU"

Pittsburgh, Pa. — Slovenski su, ko se bi imeli postaviti v nas dan je minul. Imeli smo ga 8. julija v West View parku. Vsi ostali dnevi in letu so nam zdaj na razpolago proslavljeni uspehi. Hearstov Pittsburgh Sun-Telegraph je imel že dan prej pripravljeno za 1. stran poročilo, da je v West View parku 10,000 Slovencev. Tudi slike je imela dotedna izdaja (Final Home Edition), namesto portretov naših odličnih mož. Vprašali sem zastopnik "Proletarca", ako je kdo teh "narodnih" vodil naročnik Proletarca. "Niti eden" je bil odgovor. Naročeni pa so na "Ameriškega Slovanca" in aktivni so v KSKJ in JSKJ.

Petnajst tisoč ljudi je bilo na pikniku, so pravili pozneje ljudi, kateri se ga niso udeležili. Politikom, ki so v službah, ali pa jih bi radi dobili, so ti agitatorji katoliških društev pravili, da nas je nad 50,000 zapadni Penni — torej samo v Pittsburghu in bližnji okolici — ki imamo volilno pravico — potem takem nevstevšči mladoljetne in nedržavljane. 50 tisoč glasov ni šalo. Kdor jih ima v pesti in jih lahko komu poljubno da, že nekaj pomeni . . .

Kot je običaj dandanačnji, so bili v odboru ljudje vsakojakinji "prepričani" — oziroma — brez prepričanja. Izvrševalno oblast pa so si pridružili hrvatski komunisti, ki so v ta namen dovolili, oziroma naročili upravitelju Napreja Matt Spoljarju, da naj vodi vso stvar. Vodil je.

Prireditev jim je kvarilo dejno vreme. Program so morali vsled tega nekajlo spremiti, kajti ta božji blagoslov je začel nagajati najbolj v čajljate, mi pa delamo skupaj —

O III. KONVENCIJI SRPSKOG NARODNOG SAVEZA

V Youngstownu, O., je bila 9. julija končana III. konvencija Srpskog Narodnog Saveza, ki je po združenju postal edina srbska podpora organizacija v Zed. državah. Konvencija je zborovala 11 dni. Stela je 106 delegatov in glavnih odbornikov. Vi samo zabavljate, mi pa delamo skupaj —

Sprejeta je bila tudi resolucija, da bo v bodoče SNS posvetil več agitacije med mladino in podpiral med njo v ta namen sportne aktivnosti. Ena sprejetih resolucij nalaga bodočemu odboru pomagati s pomočjo glasila tudi kampanjam za organiziranje delavcev v uniji.

Komunisti se imeli na tej konvenciji prav malo vpliva, veliko več pa progresivci. Pred nekaj leti so hrvatski komunisti začeli izdajati za Srbe list v cirilici "Slobodna Red", kot na primer po vojni za Slovence "Delavsko Slovenijo" in v novejši dobi pa "Naprej". Srbski komunisti in naprednjaki pa niso dolgo trpeli, da bi jim hrvatski "Radnički Glasnik" narekoval politiko in so se ločili od njih.

Izmed resolucije je ena predlagala, da se naj SNS pridruži gibljanju za tretji termin pred-

ne morem pa prav natančno povediti, v kak namen. Tudi govorilki nam niso tega pojasnili. Pravili so nam večinoma le, da smo Slovenci. Nekaterim izmed nas je bilo to že prej znano. Torej Rev. Kebe — naš malo župnik iz cerkve na hribu tik Slovenskega doma, je nastopal in vlogil. Zdelo se mi je, da ni vedel, kaj naj reče. Zato je enostavno izjavil, da bo svoj govor skrajšal. Ne bo povedal vsega, kar je imel na creu sporočiti avtoemu narodu, je dejal. Peselj je nekoliko v zgodovino Slovencev in meni, da so nam slovenski dnevi potrebni.

Aha, še! Za župnikom je raf. Kadar zasilil unijski delavec, ki je bil že kdaj na stavki, bo "šerif", ga lahko spreleti mrz. Namreč, aks so ga kdaj mali šerifovi deputiji.

Ta serij, ki je nam govoril, se je John Heinz. Njegov okraj je Allegheny County (Pittsburgh in okolica). Torej važna politična osebnost. Navzočim se je zahvalil, ker so glasovali zanj pri zadnjih volitvah, da je zdaj šerif, in če slučajno kdo rabi kako pomoč, naj se oglaši pri njemu, bo pomagal, aks mogoče. Ploskanje. Je ponosen, da lahko govoril na slovenskem čebru. Spet ploskanje, in nato je bilo oznanjeno, da bo govoril tajnik Pittsburške župana Mr. Scully. Gantijo je nam pravil, da ima Hrvatico za ženo, in da ga izredno veseli, ker ima čast govoriti Slovencem na slovenskem dnevu. Izročil je nam pozdrave župana in podelil še nekaj sličnih stvari. Ploskanje.

Governorom ne bo še konca na kraju. Slovenci namreč rabimo izobrazbe. Ravnoprav, da dežuje. Zdaj moramo biti pod streho in poslušati. Predsednik oznani, da ne bomo poslušali samo moških, nego tudi ženske. Govornica, ki je pred nami, je Mrs. Mary Coughlin, glavna podpredsednica Slovenske ženske zveze. Ker je SZZ velika reč, smo napeli slab, da čujemo, kaj nam bo povedala njen predstavnica. Govorila je o zgodovini našega dneva, in nato je bilo ozanjeno, da bo govoril tajnik Pittsburške župana podpredsednika SZZ, ki ima v Pittsburghu velik vpliv (namreč zveza in njen glavna podpredsednica).

Na pikniku je bilo kajpada veliko članov SNPJ, in nekaterim je bila stvar zelo všeč. Stoga je namreč lepa stvar in tudi papež jo propagira, ne samo "Naprej" in Father Kebe. Načrto je bil tudi Anton Zornik.

V tiskanemu sporedju je bil označen za podpredsednika Slovenskega dneva, a na priredbi ni sodeloval. Zdaj se mi, da so tudi naši ljudje dobili nagon iskat kaj "novega", kot Američani. Čudežev bi radi, pa je namesto njih le še več razočaran, razen za one, ki se ukvarjajo z novimi rečmi in žanjo.

Ako sem s tem poročilom porabil preveč prostora, prosim čitatelje, da mi to oproste. Gotovo je marsikdo radoveden, kako je bilo in upam, da sem slike o tem točno podal.

Poročevalec.

Prošnja iz starega kraja, naše razmere itd.

Barton, O. — Ne bom opisoval našega proletarskega življenja in naše beratije, ker to naloži pridno rešetajo Joseph Snay, Louis Pavlinich, Pavle Glagovsek itd. Omeniti pa želim, da je Jože Škop, tajnik društva št. 562 SNPJ, že v drugič prejel prošnjo iz Jugoslavije v cerkevnamen. Prvo je okratal v dopisu J. Snay in nekateri drugi. Ta poslednji tudi ne sme kar tako mimo. Podpisana je od župnika, kaplana in župana. Bila je nedvomno poravnana taim tajnikom društva vseh naših organizacij, od katerih imajo tam naslove.

Matt Spoler ga je jaksal. V imenu federacije angleško povečajočih društev SNPJ je nas pozdravil njen predsednik Michael Kumér. Prikupen mladost, ki je tudi govoril v ovljni Slovenscev. Dejal je, da je poseten, ker je slovenskega rodu. Praznovanje slovenskega dneva je po njegovem mnenju potrebno. No, govorilka lista ni še izčrpala. Ravnoprav, da dežuje. Pozdravil nas je v imenu federacije društva SSPZ njen tajnik Louis Karish.

Med oznanjenimi govorilki na tiskanem programu je bil tudi Honorable M. A. Musmano, Judge of Common Pleas Court, Allegheny County, Pittsburgh, Pa., itd. Dr. Arch je nam prečital pismo, v katerem nas Honorable Judge Musmano pozdravila in odzalil, ker ni mogel priti.

Nato je predsednik dr. Arch poklical na govorilko oder Johna Kvartica, gl. predsednika SSPZ, za njim predsednika federacije društva JSKJ, Josepha Snelerja, in George Venclicha, o katerem je dejal, da je predsednik The Holy Family Society. Niso prišli. Ne vem, ali jih ni bilo na pikniku, ali pa so govorilki iz vragzami odražene ljudi. Ta ali oni izmed njih duševno odzaste in tedaj še uvidi, da je bil goljufan.

Poglejmo samo malo okrog sche po Zed. državah. Vsega je za vse zadeti, pa je vzeti temu vsečnokrog samo beratje in beratstvo na drugi strani.

Po svetu pa vidimo: vse se pripravlja drug drugačna klati in uničiti. Nikomur ne bo prizanec, niti starček, otrok in ženskam. To smo videli v makem v Španiji in na Kitajskem. Nezmotljivi sv. Oče Pij pa govori o miru in ob enem četrti generala Francu in blagovljavlja njegove ter "Mussolinijeve vojake".

Torej molimo, da nam ne bo težje, ker smo "grešniki". Sededa smo. Ampak naš greh je nevednost.

Ozrimo se malo tudi v naše bližnje sosedine. Prémogarji smo bili na brezplačnih počitnicah 10 tednov. Pa tudi pozneje za večino ni bilo dela. Pa smo prémogarji dobili nekateri poen, drugi dva in več čekov, ta eni pa morda še nobenega — iz urada za brezplačno začevanje. Unemployment Insurance je torej vseči pomajalnik, ki bodo s časoma odpovedljive, kako dobrata portava. Sicer je kršijo — kot več druze. Ki so ljudstvo v prid. A če bi jaz kršil kak zakon, bi se žandar takoj pokazal iz vrtala. Vseči glas je naš. Govoril je na konferenci Prosretni matice dejal o nji in socializmu, da se povprečen ameriški delavec ustrasi kot da ga bo vsak čas vrag vzel, če mu priporoč

PREKO ATLANTIKA PO 31. LETIH

FRANK ZAITZ

(Nadaljevanje.)

Dogovorjenega dne sva se vrnila v Novo mesto. Bilo je popoldne, ko sva stopila iz vlaka. "Morda nas čakata Zaggarjeva," je rekla Angela. Ni ju bilo. Peljala sva se v hotel, da sva spravila prtljago in si najela sobo, potem pa se sprehajala po mestu.

Zeckaj pozno, ko sva že počivala, je nekdo močno potrknal na njene vrata. Bil sem vsled neprestanega potovanja utrujen, pa me je to nadlegovanje jezilo, da sem zaklel, vstal in vprašal, kdo razbijala in čemu. "Gospod, neka dama je spodaj. Govori samo angleško. Ima novomeški župan je z njo. Sporočilo imata za vas."

Strela! Kaj naj to pomeni? In ob takoj pozni uri. Nekaj se je zgodilo. Angela je med tem že vstopila in se naglo napravljala. Jaz sem jo kmalu dohital.

Ko sva prišla dol, sva ugledala Zaggarjevo Peggy vso zapadeno. Župan je med tem že odšel. "Tone je zbolel," je rekla. "Peljala sem ga s Kortellevega v bolnišnico. Silno trpi." Hudo ji je bilo. "Si že večerjala?" jo je vprašala Angela. "Ne še." Sli smo vrh poslojava na verando, jo bodriša in načrti večerjo. Tone je menda pil slabo vodo, ali jedel kako pokvarjeno sadje, ali kar že, da je dobil bolezen, ki je lahko nevarna. Nihče na Karteljevem ni vedel kaj in kako. Videli so le, da je Tone resno bolan in da je treba nekaj storiti. Tonetova sestra in Peggy sta se odpeljali v Novo mesto po zdravnika. Ta zdravnik je ob enem tudi župan dolenjske metropole. Kako prav je, da zna ravnat z volanom avta tudi Peggy. Kmalu sta bili pri zdravniku. Tonetova sestra mu je pojasnila, slučaj. Zdravnik je menil, da je bolezen rojaka iz Amerike lahko res nevarna in se usedel k njima v avto. Dobil je Toneta Zaggarja v velikih bolečinah. Bolezni ni mogel točno ugotoviti. Naj se bo bolešča takoj pošlje v bolnišnico v Kandijo, je svetoval, drugače bodo vsi stanovalci hiše pod kvaranteno, dokler se ne dožene, na čem je obolen. Peggy je zdravniku-županu in Tonetovi sestri kar po angleško tolmačila, da bo peljala moža v bolnišnico, zdravnika pa mora itak peljati nazaj. Tako se je zgodilo. V Kandiji so usmiljeni bratje Tonetu odkazali sobo, zdravnik-župan jim je pojasnil, kaj je on ugotovil, in nato sta prišla v najni hotel. Župan je porterju dejal, da ima še mnogo opravkov. Ževel je izvedeti, če sva midva že v mestu,

kajti potem bo radi Zaggarjeve brez skrb.

Peggy je v bolnišnici v Kandiji moral pojasniti, od kje je njen mož in veliko drugih stvari. Ker ne zna slovensko, so posiskali menih, ki govori angleško. "Kar razveselilo me je," je rekla, "ko sem videla pred sabo človeka, ki razume naš angleški jezik."

Povedala mu je tudi, da sta prišla v Novo mesto dva Američana, s katerima bi moral zjutraj odpotovati z avtom proti Dalmaciji. Zdaj pa je on zbolel. Ali bo ozdravljen do jutra? Menih je bil miren, poslušal je to dekle iz Kentuckyja in jo končno tolmačil na starodavni verski način, da je pač božja volja, da njen mož ne gre v Dalmacijo.

Po večerji že dokaj pozno je naju Peggy peljala v bolnišnico. Tone je bil resnično bolan. "Ima legar?" sem vprašal nekoga, ki se mi je zdelel pomožni zdravnik. Skomignil je z rameni in šel dalje po hodniku.

Z Zaggarjevo ženo sva se vrnila v hotel in ji pripovedovala to in ono. Ni ji bilo jasno, čemu naj se bi božja volja brigala, kdaj naj gre njen Tone v Dalmacijo. Ampak menih ji je to razodel jako resno. Torej morava midva sama naprej, je rekla. Morda je tudi to božja volja.

Zaspati nisem več mogel. Sto in sto misli se mi je podilo po glavi. Vstala sva zgoda. Potrka sva na vrata sobe Zaggarjeve soproge. Bila je že napravljena. Skribi jo radi Tomečka, je rekla. Spala je malo. Do 3. zjutraj je lovila boljo. Pri teh živalih ne more spati. Nekdar prej še ni videla bolje. Lovila je to spako po postelji tri ure. Končno jo je pograbila in pokončala. Sele nato je zaspala.

V bolnišnico v Kandijo smo šli zgodaj. Tone je bil še zmem in bolečinah in tako oslabljen. "Vidva pojrita naprej z vlakom," je nana predlagala Peggy, "kaj bi čakala tu." Ampak pustiti prijatelja, to ne gre. Šel sem v pisarno, kjer sta sedela menih in pa pomožni zdravnik, ki je imel nočno službo. Taka in taka je stvar, sem mu pojasnil. Vlak odpelje proti Karlovcu ob 10. Tu pa leži moj prijatelj. Ako je resno bolan, ostanem tu, če ne, se z ženo odpevja. Menih me je malomarno poslušal in nato odvrnil, da je vse v božjih rokah. Nisem navajen takega jezika. Vi ste njegovo bolezen analizirali in veste kaj in kako. Torej?

Menih ni hotel odgovoriti. Oglasil se je pomožni zdravnik, da sva midva že v mestu, da je bolezen rojaka iz Amerike lahko res nevarna in se usedel k njima v avto. Dobil je Toneta Zaggarja v velikih bolečinah. Bolezni ni mogel točno ugotoviti. Naj se bo bolešča takoj pošlje v bolnišnico v Kandijo, je svetoval, drugače bodo vsi stanovalci hiše pod kvaranteno, dokler se ne dožene, na čem je obolen. Peggy je zdravniku-županu in Tonetovi sestri kar po angleško tolmačila, da bo peljala moža v bolnišnico, zdravnika pa mora itak peljati nazaj. Tako se je zgodilo. V Kandiji so usmiljeni bratje Tonetu odkazali sobo, zdravnik-župan jim je pojasnil, kaj je on ugotovil, in nato sta prišla v najni hotel. Župan je porterju dejal, da ima še mnogo opravkov. Ževel je izvedeti, če sva midva že v mestu,

Anglia se na vojno na vso moč pripravlja

nik: "Brez skrb lahko odpotuješ. G. Zaggar trpi, je hudo bolan, a v nekaj dneh bo zdrav."

"Kaj ti je povedal?" me je vprašala Peggy, ko sem se vrnil iz pisarne. "Ne bo hudega." Poslovila sva se z ženo od Tomečka in željo, da kmalu okrevra, Peggy pa naju je odpeljala na kolodvor. Naš načrt, da se podelimo v Dalmacijo in na Balkan skupaj v avtu, je šel po vodi. Tone je res kmalu ozdravil. O bolnišnici v Kandiji govorji jake povhvalno.

Obljubo Franju Furlanu, da ga obiščem v Črnomlju, sva moral prelomiti. Kadar človek potuje, šteje vsaka ura. Vsled te nezgode sva zakasnila na času v potovnemu načrtu dva dni. Ni nimač bilo za čas, kajti že zelo sva le, da ne bo iz te nezgode nikomur nič hudega.

Na peronu so stali ljudje in vlekli na ušesa govorico, ki jim je bila tuja a vendarle ne nemška. Govorile sta Angela in Peggy angleško, ne vedoč, da ju motre radovedni ljudje. Stal sem poleg in koval v mislih načrt za nadaljevanje najine poti. Pristopil je železničar in vprašal: "Kakšen je jezik, ki ga govorita ti dve?"

"Angleški."

"Kajne, Amerikanki? Ali ju je sram govoriti po našem?" Železničar sem pojasnil, da ne, ampak ena ne zna drugega kot angleško. "Več, k nam prihaja veliko takozvanih Amerikanov, ki vpritoča nas govora angleško. Pa se jim prekleti dobro pozna, da ne znajo ne angleško, ne slovensko."

Dospel je vlak iz Ljubljane, pa je moj novi znanec moral na svojo delo.

Z Angelo sva se poslovolila od prijateljice iz North Chicaga in vstopila v vagon.

Vlak je imel od Novega mesta proti Karlovemu samo še dva vagona. Deževalo je ves dan. Polja, mimo katerih smo se vozili, so bila očvana vsled dolgoravnih suš. Dež je prisel prepozno. V vagonu se je na vso moč togočila neka gostilničarka, da Hrvati in Srbi vzamejo zase vse, kar je dobrega. Slovenci pa se morajo voziti v starih škatljah.

Angeli sem pravil o ljudeh iz Belokrajine, s katerimi sem delal v zapadnih državah, v Minnesoti itd. Dež je prisel, da je krajina izgledala kot zastraž z gostim pajčolanom. Nikogar nisva videla na orumenelem polju. V Črnomlju je bilo na postaji par ljudi. Tu blizu, na Otavcu, je doma Jakob Zupančič, ki je bil tiste dni tam na obisku in bržkome v takem vremenu igral tarok.

Prišli smo v Metliko. Nekoč sem bral o metliškem županu Jutrašu. Ko mu je umrla žena, ji je oskrbel kolikor največ močne takratnih razmerah poveten pogreb in govoril ob njem grobu. To je bila senzačija.

V Chicagu, v Minnesoti, v Michiganu — vsepošvods, kjer žive Slovenci v Ameriki, je prav gotovo zastopana s svojimi priseljenci tudi Metlika, vas Semič in druge tega okraja. Veliko ljudi je dala Belokrajina Sloveniji, veliko pokojni Avstriji, veliko Zed. državam in zdaj Jugoslaviji.

Dež je udarjal na šipe, ko smo stali v Metliki. Nikjer nič ljudi, le beže hiše in cerkvic ter zarjavela polja vsled suše. Spomnil sem se povesti "Trije rodovi", ki jo je spisal Engelbert Gangl. Težko je življenje v teh krajih. Ampak so lepi, četudi ne nudijo zadostno kruha niti onim, ki se tod mučijo v potu svojega obrazu od zore do mraka. Ameriški dolarji so jim v veliko pomoč.

Kar mučno mi je bilo iti preko Belokrajine ne da bi se kje ustavil in vpraševal v nji ljudi o življenju, o njihovih težavah in nadah.

Pozor balincarji!

Chicago. — V soboto 22. julija ob 2. popoldne se zopet vrže balinarske tekme za nagrade, ki jih da Slovenski družabni klub. Tekme se pričnejo in končajo v soboto. Vabljeni ste vse, ki vas veseli balinjanje.

Odbor.

"Proletarec" ne bi mogel izhajati brez podpor. Ker so mu potrebne, zbirajmo prispevko v njegov tiskovni sklad.

Zapisnik konference Prosvetne matice illinoiske-wisconsinskega okrožja

(Nadaljevanje in konec.)

Kulturno delo

Za tem Ivan Molek poda kratke referate o našem kulturnem delovanju. Pravi, da zadnjih par let opaža hiranje in nazadovanje našega kulturnega delovanja. Prej smo bolj gojili socialno dramo, katero pa je zadnja leta izpodrinila komedija, ki včasih tudi ni niti komedija, marveč golo klovinstvo. Kaj je temu vzrok? Ali smo se že izdrpali?

Dasi on zadnja leta ni član stranke, vendar je z nami in mu je težko, ko vidi propagiranje na kulturnem polju na račun dobre socialne drame. Potreben je bil sodelovanje med naselbinami in posvetovanja dramskih odborov ali klubov za izboljšanje programov. Tudi pevski zbori potrebujejo izboljšanja. Včasih smo tudi bolj gojili poljudna znanstvena predavanja kot danes in jo potrebitno tudi v tem nekaj ukremiti.

Ako nimamo sami dobrih predavateljskih moči, skušajmo jih dobiti med Američani. Predavanja v angleščini so posebno potrebna, ako hočemo zainteresirati mladino in jo prirediti za našo stvar.

Diskuzija: Frank Zaitz navaja, da je vzrok hiranja naveštanje ljudi, ki so bili nekaj aktivni, novih moči pa ni. Z dramskimi priredbami so danes večje težkoče kot nekaj.

Ako nimamo sami dobrih predavateljskih moči, skušajmo jih dobiti med Američani. Predavanja v angleščini so posebno potrebna, ako hočemo zainteresirati mladino in jo prirediti za našo stvar.

Molek pravi, da je ležeče na vseh nas, da izboljšamo naše programe in priredbe. Potreben je sodelovanje naselbin. Dotavši, da bi mu bilo ljubše, ako bi na primer SNPJ porabil \$4,000 letno za subvenciranje kulturnih aktivnosti namesto za šport, ki nam do danes še ni ničesar prinesel. Toda ako hočemo obdržati mladino, je tudi to potreben. Upa pa, da se bodo podporne organizacije zavzele bolj tudi za gojenje in podpiranje kulture v smislu Možkove sugestije.

Stavljen je predlog, da se izvoli odbor šestih članov, dva za vsako naselbino (Chicago, Waukegan in Milwaukee), ki naj se posvetuje in izdelava program za izboljšanje naših priredb.

Garden ima pomislike glede takega odbora, ker končno se bo moral vsaka naselbina sama podvzeti, če bo hotela živeti in izboljšati kulturne priredbe. V vsaki naselbini naj se sklice sestanek ljudi, ki so ali se bili aktivni na tem polju in s tem se bo še največ dosegle.

Zajednički predlog, da se izvoli odbor šestih članov, dva za vsako naselbino (Chicago, Waukegan in Milwaukee), ki naj se posvetuje in izdelava program za izboljšanje naših priredb.

Garden ima pomislike glede takega odbora, ker končno se bo moral vsaka naselbina sama podvzeti, če bo hotela živeti in izboljšati kulturne priredbe. V vsaki naselbini naj se sklice sestanek ljudi, ki so ali se bili aktivni na tem polju in s tem se bo še največ dosegle.

Zajednički predlog, da se izvoli odbor šestih članov, dva za vsako naselbino (Chicago, Waukegan in Milwaukee), ki naj se posvetuje in izdelava program za izboljšanje naših priredb.

Garden ima pomislike glede takega odbora, ker končno se bo moral vsaka naselbina sama podvzeti, če bo hotela živeti in izboljšati kulturne priredbe. V vsaki naselbini naj se sklice sestanek ljudi, ki so ali se bili aktivni na tem polju in s tem se bo še največ dosegle.

Zajednički predlog, da se izvoli odbor šestih članov, dva za vsako naselbino (Chicago, Waukegan in Milwaukee), ki naj se posvetuje in izdelava program za izboljšanje naših priredb.

Garden ima pomislike glede takega odbora, ker končno se bo moral vsaka naselbina sama podvzeti, če bo hotela živeti in izboljšati kulturne priredbe. V vsaki naselbini naj se sklice sestanek ljudi, ki so ali se bili aktivni na tem polju in s tem se bo še največ dosegle.

Zajednički predlog, da se izvoli odbor šestih članov, dva za vsako naselbino (Chicago, Waukegan in Milwaukee), ki naj se posvetuje in izdelava program za izboljšanje naših priredb.

Garden ima pomislike glede takega odbora, ker končno se bo moral vsaka naselbina sama podvzeti, če bo hotela živeti in izboljšati kulturne priredbe. V vsaki naselbini naj se sklice sestanek ljudi, ki so ali se bili aktivni na tem polju in s tem se bo še največ dosegle.

Zajednički predlog, da se izvoli odbor šestih članov, dva za vsako naselbino (Chicago, Waukegan in Milwaukee), ki naj se posvetuje in izdelava program za izboljšanje naših priredb.

Garden ima pomislike glede takega odbora, ker končno se bo moral vsaka naselbina sama podvzeti, če bo hotela živeti in izboljšati kulturne priredbe. V vsaki naselbini naj se sklice sestanek ljudi, ki so ali se bili aktivni na tem polju in s tem se bo še največ dosegle.

Zajednički predlog, da se izvoli odbor šestih članov, dva za vsako naselbino (Chicago, Waukegan in Milwaukee), ki naj se posvetuje in izdelava program za izboljšanje naših priredb.

Garden ima pomislike glede takega odbora, ker končno se bo moral vsaka naselbina sama podvzeti, če bo hotela živeti in izboljšati kulturne priredbe. V vsaki naselbini naj se sklice sestanek ljudi, ki so ali se bili aktivni na tem polju in s tem se bo še največ dosegle.

Zajednički predlog, da se izvoli odbor šestih članov, dva za vsako naselbino (Chicago, Waukegan in Milwaukee), ki naj se posvetuje in izdelava program za izboljšanje naših priredb.

Garden ima pomislike glede takega odbora, ker končno se bo moral vsaka naselbina sama podvzeti, če bo hotela živeti in izboljšati kulturne priredbe. V vsaki naselbini naj se sklice sestanek ljudi, ki so ali se bili aktivni na tem polju in s tem se bo še največ dosegle.

Zajednički predlog, da se izvoli odbor šestih članov, dva za vsako naselbino (Chicago, Waukegan in Milwaukee), ki naj se posvetuje in izdelava program za izboljšanje naših priredb.

Garden ima pomislike glede takega odbora, ker končno se bo moral vsaka naselbina sama podvzeti, če bo hotela živeti in izboljšati kulturne priredbe. V vsaki naselbini naj se sklice sestanek ljudi, ki so ali se bili aktivni na tem polju in s tem se bo še največ dosegle.

Zajednički predlog,

KRITIČNA MNENJA, POROČILA IN RAZPRAVE

KOMENTARJI

Vprašanje sporazuma med Hrvati in Srbi je težavna reč, ker ni prave volje za sodelovanja. Noben narod pa ne želi biti vladan od drugega, rajše bi vsak vladal nad drugimi.

Italijanski tisk po naročilu vlade "simpatizira" z nemško zahtovo, da mora postati Gdansk del tretjega rajha. Poljaki ga zahtevajo zase, ker tvori prometni vhod iz Baltika v poljsko republiko. Italija zahteva iz enakega razloga francoski pristan Džibuti v Afriki, ker je skozi njega najboljša zveza z Etiopijo. Moralno ni Italija upravičena ne do pristaša Džibuti, ne do Etiopije, dočim ima poljska republika zgodovinsko in življensko pravico zahtevati vsaj to, da ostane Gdansk kar je, namreč svobodno mesto, v katerem ima Poljska privilegij svobodne luke s svojo kontrolo.

"Ako hočete, da se potopite hitro, vam ni treba storiti ničesar... Ako ste se odločili, da hočete plavati in si rešiti življenje vstopite v delavsko nestransko ligo. Vstopite v politiko na učen način."

Tako med drugim agitira za to ligo Jennie Zimmerman v clevelandski "Enakopravnosti". Priznava, da služi ta liga predvsem za indorsiranje kandidatov demokratske stranke, ako so za "new deal". Taka je nova delavska politika na učen način.

"Bojkotirajte Hearsta," tako pravijo komunisti. M. Spoler, upravnik "Napreja", je priznal, da je komunist. A je poskobel, da je bilo v sobotni številki revolver-žurnala "Pittsburgh Sun Telegraph" dvo-vrstni naslov preko celo strani z bombastičnim oznanilom, da je v West View parku slovenskega naroda ko listja in trave. Slike vodilnih članov slovenskega dneva zavzemajo šest kolon na prvi strani — torej "ogromen uspeh". Na sliki je kajpada enotna fronta — komunist Spoler, dr. F. R. Arch, ki je bil vsekozi oglašan za

Drug Spolarjev švindel je

predstavnika JSKJ, in John Dutchman, ki je glavni odbornik KSKJ, a oglašali so ga zase tudi kot organizatorja C. I. O. Poleg teh treh je pozdravila "slovenski dan" zastopnica katoliške Slovenske ženske zveze, še en gl. odbornik KSKJ, še več lokalnih odbornikov JSKJ, nekateri v imenu SNPJ, politiki pa so poslušali odbornike "dneva", kateri so jim pravili: "50,000 nas je samo v zapadni Penni, ki volimo, z o-stalimi Slovani vred pa nad sto tisoč. Mi držimo skupaj. Nekaj pomenimo. Laho odločujemo v volitvah. Spoler se je smehjal. Trik se mu je posrečil, samo dež mu ga je deloma pokvaril. A "ta huda" ploha še pride. Naj še dodam, da so bile vse omenjene slike v "Sun-Telegaphu" "pozane". Tako reči v ameriških kapitalističnih listih novanadi stanejo precej bakšia. Tako daleč se je torej že pogreznil "komunizem" tistih Hrvatov, ki so zaključno roniali "slovenski dan".

Sicer pa je bila Spolerjeva aféra res vsaj teoretično nepristranska. Govorniki so bili sodniki, serfiri, župnik Kebe, glavni odborniki treh slovenskih podpornih organizacij, ki se nazivajo za katoliške, in demokratični politiki raznih narodnosti, ki bi se radi ostali v službah. Uspeh tega sijajnega dneva je ta, da nas zdaj poznava "ves svet" (v Pensylvaniji). Vidite, kako enostavno to gre? Piknik — napiši preden napis "Slovene Day — in ameriško ljudstvo začuden spozna, da živi tu tudi slovenski narod. Kako se Spoler počuti, ne vem. Vem le, da je skušal požeti čimveč tega, kar so drugi sejali svoji kliki v korist. Drugi so delali, on zahteva sadove.

Ako človek nesebično in posloeno dela leto za letom, ima M. Spoler pravico, da ga sme celo v "Enakopravnosti", ki se smatra za pošten časopis, zmerjati v imenu pittsburškega "Napreja" s "peto kolono".

Prez. L. Kaferle naj bo tako prijazen da naveže vsaj eno tistih "svarilnih" pisem, ki so bila poslana društvo P. M. Bo mnogo boljše, da se pokaže grešnika z njegovim lastnim gremhom kot pa samo z namigavanjem.

Tudi ne bo škodilo ako pove imena tistih, ki dajejo navodila, kaj naj pišejo dopisniki z ozirom na eno ali drugo stvar. Naj omenim, da Kaferle ni prvi, ki to omenja, pač pa je prvi, ki že več takih namigavanj.

Zagotavljam L. Kaferla, da Pogorelec, niti kdo drugi pri nas ni naročal dopisov, ki bi se tiskali Cankarjevega Glasnika, ali kakega drugega lista. Dopisniki, ki pišejo v Proletarca, so zmožni sami pisati in imajo pravico izraziti svoje mnenje, pa bodo to kritično ali pojavno o Cankarjevem Glasniku, Proletarcu, ali o katerem drugem. Dokler bo ta svoboda veljavila v tej deželi, bo veljavna tudi v Proletarcu.

Gledate društvo je pa stvar sleda: Nekateri tajniki sporočajo takoj po letnih sejih zaključke svojih društev in pošljajo prispevke, drugi pozneje in nekateri celo v drugi polovici leta, ne da bi kaj slabega misili o tem. Napravno, da ko sestavljamo imenk, se je treba obrniti za informacije na tajnike, od katerih ob času še nimamo potrebnih sporočil glede pripadnosti k P. M. Ne verjamem, da je to tak greh, da bi se bilo treba spotikati ob njega in stvar kazati v drugačni luč kot je. Sicer pa Tancek nikjer ne pravi, da je bil vprašan, "če so društva girardskega okrožja še v Prosvetni matici", pač pa, da je bil vprašan glede društva in federacije, pri kateri je on tajnik. Nevem zakaj je treba zavijati in stvar kazati komu drugače kot je.

Nebenih premikajočih delov v zmrzvalnemu sistemu

• Stalna tišina.

• Niski obratni stroški

• Večletna zanesljiva potrebita

• Stalno hranjenje, s katerim ga plačata

• Sedaj

po novi nizki ceni 5 kub. četrtjev model samo

\$14950

Nebenih premikajočih delov v zmrzvalnemu sistemu

• Stalna tišina.

• Niski obratni stroški

• Večletna zanesljiva potrebita

• Stalno hranjenje, s katerim ga plačata

• Sedaj

po novi nizki ceni 5 kub. četrtjev model samo

Nebenih premikajočih delov v zmrzvalnemu sistemu

• Stalna tišina.

• Niski obratni stroški

• Večletna zanesljiva potrebita

• Stalno hranjenje, s katerim ga plačata

• Sedaj

po novi nizki ceni 5 kub. četrtjev model samo

Nebenih premikajočih delov v zmrzvalnemu sistemu

• Stalna tišina.

• Niski obratni stroški

• Večletna zanesljiva potrebita

• Stalno hranjenje, s katerim ga plačata

• Sedaj

po novi nizki ceni 5 kub. četrtjev model samo

Nebenih premikajočih delov v zmrzvalnemu sistemu

• Stalna tišina.

• Niski obratni stroški

• Večletna zanesljiva potrebita

• Stalno hranjenje, s katerim ga plačata

• Sedaj

po novi nizki ceni 5 kub. četrtjev model samo

Nebenih premikajočih delov v zmrzvalnemu sistemu

• Stalna tišina.

• Niski obratni stroški

• Večletna zanesljiva potrebita

• Stalno hranjenje, s katerim ga plačata

• Sedaj

po novi nizki ceni 5 kub. četrtjev model samo

Nebenih premikajočih delov v zmrzvalnemu sistemu

• Stalna tišina.

• Niski obratni stroški

• Večletna zanesljiva potrebita

• Stalno hranjenje, s katerim ga plačata

• Sedaj

po novi nizki ceni 5 kub. četrtjev model samo

Nebenih premikajočih delov v zmrzvalnemu sistemu

• Stalna tišina.

• Niski obratni stroški

• Večletna zanesljiva potrebita

• Stalno hranjenje, s katerim ga plačata

• Sedaj

po novi nizki ceni 5 kub. četrtjev model samo

Nebenih premikajočih delov v zmrzvalnemu sistemu

• Stalna tišina.

• Niski obratni stroški

• Večletna zanesljiva potrebita

• Stalno hranjenje, s katerim ga plačata

• Sedaj

po novi nizki ceni 5 kub. četrtjev model samo

Nebenih premikajočih delov v zmrzvalnemu sistemu

• Stalna tišina.

• Niski obratni stroški

• Večletna zanesljiva potrebita

• Stalno hranjenje, s katerim ga plačata

• Sedaj

po novi nizki ceni 5 kub. četrtjev model samo

Nebenih premikajočih delov v zmrzvalnemu sistemu

• Stalna tišina.

• Niski obratni stroški

• Večletna zanesljiva potrebita

• Stalno hranjenje, s katerim ga plačata

• Sedaj

po novi nizki ceni 5 kub. četrtjev model samo

Nebenih premikajočih delov v zmrzvalnemu sistemu

• Stalna tišina.

• Niski obratni stroški

• Večletna zanesljiva potrebita

• Stalno hranjenje, s katerim ga plačata

• Sedaj

po novi nizki ceni 5 kub. četrtjev model samo

Nebenih premikajočih delov v zmrzvalnemu sistemu

• Stalna tišina.

• Niski obratni stroški

• Večletna zanesljiva potrebita

• Stalno hranjenje, s katerim ga plačata

• Sedaj

po novi nizki ceni 5 kub. četrtjev model samo

Nebenih premikajočih delov v zmrzvalnemu sistemu

• Stalna tišina.

• Niski obratni stroški

• Večletna zanesljiva potrebita

• Stalno hranjenje, s katerim ga plačata

• Sedaj

po novi nizki ceni 5 kub. četrtjev model samo

Nebenih premikajočih delov v zmrzvalnemu sistemu

• Stalna tišina.

• Niski obratni stroški

• Večletna zanesljiva potrebita

• Stalno hranjenje, s katerim ga plačata

• Sedaj

po novi nizki ceni 5 kub. četrtjev model samo

Nebenih premikajočih delov v zmrzvalnemu sistemu

"Hrvatski dan" v Detroitu

Pred osmimi leti je hrvatski duhovnik Šuster v Detroitu organiziral prvi "hrvatski dan". Od tedaj jih Hrvati prirejajo vsko leto v Detroitu in v drugih hrvatskih naseljih. V Detroitu ga vodijo duhovniki. Namen jim je v politiki boj proti Srbiji in za Hrvatsko, gmotno pa prinesti dohodke sklicatijem. "Slovenski dan" v Pensylvaniji je bil torej prvotno hravtska ideja in verjamem, da so ga pomagali organizirati Hrvati — v tem slučaju hrvatski komunisti, ki pa so vzeli temu povabili za govornika pittsburghskega slovenskega župnika in slovenske ter druge politike.

Zadnjici v Detroitu se je hrvatski dan prileg slovensko mimo. Vršila se je parada in glavni junak dneva je bil dr. Jelić, ki je prišel v Ameriko, da se tu bori za neodvisnost Hrvatske.

Komunisti so začrneli, da Jelić na "hrvatskem danu" ne bo smel govoriti in so res organizirali svoje ljudi, da demonstrirajo. Toda katoličani in močni "domobrani" so bili pravljenci. Navalili so na komuniste in začel se je splošen pretep, v katerem se je s svojimi krepelji pridno umesala tudi policija. Ko je bila bitka končana, so se "domobrani" bahali, da so komunisti bežali raztrgani in z bunkami na glavi, a komunisti pa so se hvalili, da so Jeliću preprečili govoriti. Pomagali so jim proti Jeliću tudi pristaši hrvatske seljaške stranke.

Na prireditelje hrvatskega dneva so vpili da je prirejen za že hrvatskih popov in v kacist Mussolinijevih in Hitlerjevih agentov.

Zanimivo je, da ko so med vojno slovenski socialisti vršili svoj boj proti reakciji in zavajalnemu šovinizmu, so jih bivši in današnji hrvatski komunisti napadli in pomagali reakciji razbijati socialistične shode, zdaj, po 20. letih, pa se pretepojajo s hrvatskimi ultrašovinisti in javnosti zatrjujejo, da so le oni pravi patrioti in borci za svobodo.

Joseph in Kristina Turpin odpotovala v New York

Naša starca zrnca v Slovenskem delavskem centru, Joseph in Kristina Turpin, sta s svojo hčerko Elaine odpotovala proti soboto v New York. Medpotomo so se ustavili v par krajih v Ohiu in Penni. Joseph je šel v poletju običajno v Minnesoto, od kjer je postal v Center za boj, ki jih je našel v jezernih. Kristina ima v New Yorku veliko prijatelje in prijateljev iz svojega rojstnega kraja, vendar te je v New Yorku velika razstava, in tako je Joseph Turpin to leto ob svoj običajni ribolov, njegovi prijatelji v Centru pa ob zabolj svežih rdb.

John Marolt praznuje 75-letnico

Iz Kansasa poročajo, da slavi naš stari zastopnik John Marolt 75-letnico svojega življenja. To slavje bo podkrepjeno na posebnem zabavnem sestanku 24. julija v Mineralu.

Sodružu Maroltu in vsem njenim, ki so mu dragi, čestitam hvaliti komuniste. — J. P.

Sklicanje konvencije "Hrvatskog Domobrana"

"Hrvatski Domobran" v Severni Ameriki bo imel svojo konvencijo 3. sept. v Youngstownu, O. Ta organizacija, ki izdaja v tej deželi svoje glasilo "Nezavisna Hrvatska Država", je za ločitev Hrvatske od Srbije in za samostojno Hrvatsko, kateri bi pripadala tudi Dalmacija, Hrvati v Bosni in Sloveniji. Glavni vodja "domobrana" je dr. Ante Pavelić, kateri je dobil zavetje v Italiji. Po atentatu v Marsicilisu je bil obložen za g. avnega kovarja zarote proti Aleksandru, ki je bil ubit v omenjenem francoskem mestu. Do sporazuma med Italijo in Jugoslavijo je financiral dr. Pavelićovo separatično gibanje Mussolini.

"Domobrani" v Zed. državah imajo v hrvatskih naselbinah največ opore v hrvatskih duhovščini in tudi med tistimi delom naroda, ki je naučen sovražiti Srbe zaradi vere. "Vodjo" Pavelića oglašajo za vzornega katoličana in prijatelja Sv Očeta. Oni so proti vsakemu sporazuju mu z vlado v Beogradu. Pravljenci so sprejeti tako vlogo kot so igrali slovaški klerikalci za razbitje Čehoslovačke. Njihov vzor je fašistična oblika države.

Vsake sorte "dnevi"

Komunisti v Buffalo in okolici so izdali proglaš za prireditve "jugoslovanskega dneva". Apel so poslali vsem društvo jugoslovanskih organizacij v omenjeni okolici in društvu I. W. O. Za govornike so povabljeni zastopniki društev in mestni "politični", govornik za CIO (ki je komunist) in glavni govornik pa bo vodil hrvatskih komunistov S. Loyer iz Pittsburgha. Piknik bo dane 28. julija.

BORBA MED ANGLIJO IN NEMCIJO ZA NADVLADO V EVROPI

(Nadaljevanje s 1. strani.)

je Hitlerju v mišči in nemilost in nemilost Čehoslovačko. Ni ga učaščil. Čehoslovaški, ki jih bi mogel počlanjati diktatorju v Berlinu, ni več. Vrh tega — tudi ako bille, na primer, tudi če bi zapustili Poljsko Hitlerjevi predmeti, kaj bi Angliji to koristito? V interesu Velike Britanije je, da ostane Velika Britanija po moči in vplivu. Ako popusti, bo Nemčija postala vladarica Evrope in glavna svetovna vladarica. To bi pomenilo konec angleškega imperija. Tega Anglija ne bo dopustila. Dokler je mogla Hitlerja "tolaziti" na tuge stroške, mu je negovala appetit. Zdaj pa se gre za njeno kožo.

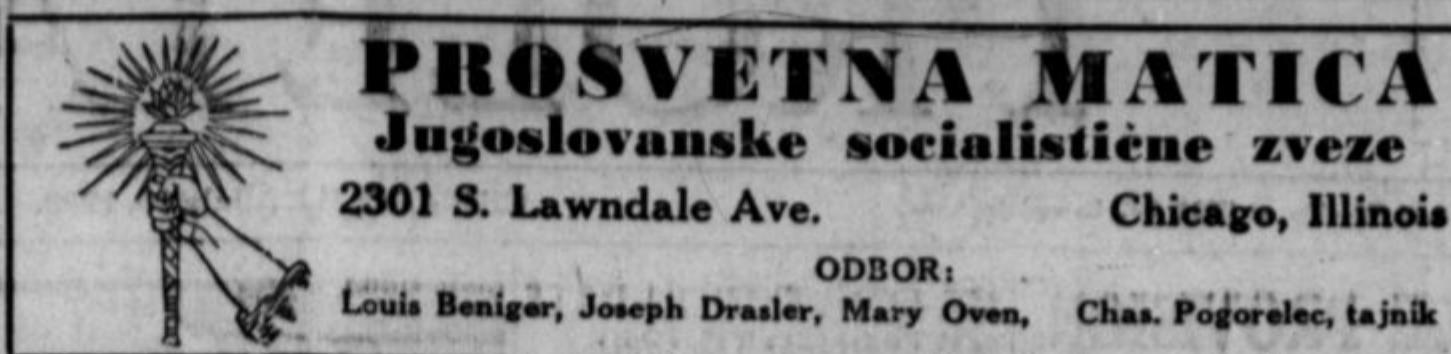
Anglija oborožena

"Biti ali ne biti", to je vprašanje. Anglija hoče ostati vladarica sveta in še posebej oddočevati v Evropi. Chamberlain namiguje, da je njegove potrežljivosti konec. Nemcem pravi, da ima Anglija zdaj obojega v izobilju — kancnov in masla. V vojno ne veruje. Ampak če ni drugega izhoda, naj Nemči sami sebi pripisajo krivdo za katastrofo, ki jih čaka. Anglija jim je pripravljena v marsičem ugoditi, tudi o kolonijah bi se lahko sporazumeli z njimi, ampak edino ako Nemčija ne bo v nekakšni skupnosti s politiko nasilnosti in arroganstvo ter se sprizniji s kooperacijo, v kateri bi si dežele vzajemno pomagale druga drugi in se nehale oboroževati.

Sodelovanje nemogoče

Sestav nacizma pa je tak, da o kakem sodelovanju ni govorja. Nemčija hoče gospodovati, izkoričati šibke dežele za svoj imperializem in svoje ljudi, in vrh tega je cilj nacizma nadvlada nad Evropo. London in Pariz ji tega ne moreta dovoliti. Spriznala sta se s dejstvom, da je vojna neizogibna in se pripravljata nanjo. Hitler študira zvezde, in če ni preveč zaverovan sam vase, lahko uganje, da mu ne obetajo nič dobrega. Anglija mu noče prepustiti vodilne vloge.

Kako to, da je toliko takih ljudi, ki človeku rajše privočijo slabego nego dobro?

SEZNAM PODPORNIH DRUŠTVA VČLANENIH V PROSVETNI MATICI**S. N. P. J.**

- St. 1, Chicago, Ill. — Tajnik Anton Trojar, 2657 S. Lawndale Ave.
- St. 2, La Salle, Ill. — Tajnik Fred Malgai, 25 Westlock Ave., Peru, Illinois.
- St. 5, Cleveland, O. — Tajnik Milan Medveščak, 6409 St. Clair Ave.
- St. 6, Morgan, Pa. — Tajnik Jacob Dermota, Box 427.
- St. 7, Claridge, Pa. — Tajnik Mike Baloh, Box 212.
- St. 8, So. Chicago, Ill. — Tajnik Joseph Kosich, 10015 Ave L.
- St. 9, Yale, Kans. — Tajnik John Pečar, R. R. 1, Pittsburg.
- St. 13, Bridgeport, Ohio. — Tajnik John Kocjančič, RFD 1, Box 49.
- St. 14, Waukegan, Ill. — Tajnica Frances Artich, 1015 Lenox Ave., No. Chicago, Ill.
- St. 16, Milwaukee, Wis. — Tajnik Frank Perko, 831 W. National Ave.
- St. 21, Pueblo, Colo. — Tajnik Frank Pečnik, 1232 Elmer, Ave.
- St. 27, Frontenac, Kans. — Tajnik Pongrac Jursche, Box 167.
- St. 29, Thomas, W. Va. — Tajnik Lennart Werding, Box 165.
- St. 33, Ambridge, Pa. — Tajnik Anton Žiberna, 205 Locust St.
- St. 34, Indianapolis, Ind. — Tajnik John Jeran, 1108 N. Holmes Ave.
- St. 36, Wilcox, Pa. — Tajnik John Dolenc, Box 73.
- St. 39, Chicago, Ill. — Tajnik John Potokar, 2610 S. Ridgeway Ave.
- St. 47, Springfield, Ill. — Tajnik Louis Aidich, 1832 S. Renfro St.
- St. 49, Girard, O. — Tajnik John Taneck, RFD 1, Avon Park.
- St. 53, Cleveland, Ohio. — Tajnik Joseph F. Durn, 15605 Waterloo Road.
- St. 54, Glencoe, O. — Tajnica Albin Kravanza, Box 66.
- St. 55, De Pue, Ill. — Tajnik John Lesser, 407 Garfield St.
- St. 59, Eveleth, Minn. — Tajnik Louis Zugich, 1501 R. 1, Mulberry.
- St. 60, Gowanda, N. Y. — Tajnik Anton Klemencič, 27 Aldrien St.
- St. 63, Rilliton, Pa. — Tajnik Frank Primozich, Box 65.
- St. 64, West Newton, Pa. — Tajnik Joseph Jovan, RFD 2, box 137.
- St. 65, Breezy Hill, Kans. — Tajnik Karol Dergane, R. R. 1, Mulberry.
- St. 69, Eveleth, Minn. — Tajnik Louis Zugich, 1501 R. 1, Mulberry.
- St. 81, Red Lodge, Mont. — Tajnik K. Erznožnik, Box 753.
- St. 82, Johnson, Pa. — Tajnik Frank Chuchek, 442 Oko St.
- St. 87, Herminie, Pa. — Tajnica Mary Zornik, Box 202.
- St. 88, Moon Run, Pa. — Tajnica Jerica Gorup, Box 204.
- St. 89, Midway, Pa. — Tajnik John Just Jr., Box 22.
- St. 92, Franklin, Kans. — Tajnik Anton Selak, Box 110.
- St. 98, La Salle, Ill. — Tajnik Frank Dermach, 426 Union St.
- St. 101, Glync Landing, Pa. — Tajnica Johanna Pečnik, Box 42, Greensboro.
- St. 102, Chicago, Ill. — Tajnica Minka Aleš, 2124 S. Pulaski Rd.
- St. 104, West Allis, Wis. — Tajnica Kristina Pugelj, 1409 So. 56th St.
- St. 106, Imperial, Pa. — Tajnik John Guzelj, Box 326.
- St. 110, Chisholm, Minn. — Tajnik Frank Klun, Box 658.
- St. 118, Pittsburgh, Pa. — Tajnik Joe Hrvatin, 5429 Butler St.
- St. 119, Waukegan, Ill. — Tajnica Antonija Bezek, 1124 Jackson St., No. Chicago, Ill.
- St. 121, Detroit, Mich. — Tajnica Katherine Juhko, 1215 E. Nevada Street.
- St. 122, West Aliquippa, Pa. — Tajnica Theresa Gerzel, 334 Erie Ave.
- St. 124, Forest City, Pa. — Tajnik Frank Ratajca, Box 685.
- St. 126, Cleveland, Ohio. — Tajnik John J. Gabrenja, 22010 Ivan Ave. Euclid, O.
- St. 132, Klein, Mont. — Tajnik Peter Jellar, Box 21.
- St. 137, Cleveland, O. — Tajnica Antoinette Simčič, 1091 Addison Rd.
- St. 138, Canonsburg, Pa. — Tajnik John Zigmaj, Box 221.
- St. 142, Cleveland, Ohio. — Tajnik Frank Štariščar, 15726 Holmes Av.
- St. 143, East Helena, Mont. — Tajnik Joseph Mihelich, Box 165.
- St. 145, Cliff Mine, Pa. — Tajnik Matt Vidmar, RFD 2, Coraopolis.
- St. 147, Cleveland, O. — Tajnik Leonard Poljak, 6319 Carl Ave.
- St. 154, Sugarcreek, New Mex. — Tajnik Jacob Skerlj, Box 74.
- St. 168, Conemaugh, Pa. — Tajnik Blas Brezovnik, Box 74.
- St. 176, Piney Fork, O. — Tajnik Frank Završnik, Box 331.
- St. 192, Milwaukee, Wis. — Tajnica Josefa Slapnik, 814 S. 14th St.
- St. 198, Willard, Wis. — Tajnik Mike Krutz, R. I., Box 121.
- St. 204, Luxerne, Pa. — Tajnik Frank Baloh, 858 North St.
- St. 205, Gross, Kans. — Tajnik Felix Sular, RR 1, Box 162, Arcadia, Kansas.
- St. 234, Milwaukee, Wis. — Tajnik Joseph Fritz, 831 W. Walker St.
- RFD 1, Box 52, Bellaire, O.
- S. P. Z.
- St. 3, De Pue, Ill. — Tajnik John Slatner Jr., Box 565.
- St. 10, Moon Run, Pa. — Tajnik John Grie, Box 69.
- St. 18, Girard, O. — Tajnik John Roman, 62 Smithsonian St.
- St. 20, Cleveland, O. — Tajnik Wm. Candon, 1058 E. 72nd St.
- St. 24, Milwaukee, Wis. — Tajnica Sophie Starnell, 1120 W. Washington Street.
- St. 26, Cleveland, O. — Tajnik John Bohinc, 1246 E. 173rd St.
- St. 45, Arma, Kans. — Tajnik Math Ulepich, R. R. 1, Box 410, Mulberry.
- St. 287, Burgettstown, Pa. — Tajnik Frank Laurich, 10 Linn Ave.
- St. 288, Elizabethtown, Pa. — Tajnik Anton Švarc, Box 391, West Mifflin, Pa.
- St. 295, Bridgeville, Pa. — Tajnik John Bellan, Box 67, Jere, W. Va.
- St. 31, Imperial, Pa. — Tajnik Mark Patrick, RFD 1, Helper, Utah.
- St. 297, Ratón, New Mex. — Tajnik Jacob Starcevich, Box 185.
- St. 299, Walsenburg, Colo. — Tajnik George Stiglich, 622 Main St.
- St. 300, Bradock, Pa. — Tajnik Anton Rozanec, 1446 Grandview Ave.
- St. 312, Cleveland, O. — Tajnik John Strancar, S. 13704 Chautauqua Av.
- St. 317, Export, Pa. — Tajnik Anton Martinsek, Box 125.
- St. 318, Bargayle, Pa. — Tajnik John Resnik, Box 185, Hostettler, Pa.
- St. 321, Warren, O. — Tajnik Joseph Jež, 148 4th St.
- St. 325, Gowanda, N. Y. — Tajnik Anton Klemencič, 27 Aldrien St.
- St. 333, Blaine, O. — Tajnik Nick Glagovič, Box 188.
- St. 344, Sheboygan, Wis. — Tajnik Leo Milotnik, 1216 Alabama Ave.
- St. 358, Power Point, O. — Tajnik Thomas Mrčina, Box 16.
- St. 359, Purglave, W. Va. — Tajnik John Grohar, Box 16, Cassville.
- St. 407, Windsor Heights, W. Va. — Tajnik Frank Kolene, Box 3.
- St. 425, Triadelphia, W. Va. — Tajnica Mary Kosem, Box 106, Elm Grove, W. Va.
- St. 427, Covendale, Pa. — Tajnik Joe Dolinar, Box 425.
- St. 434, Arma, Kans. — Tajnik Martin Kruši, Box 144.
- St. 449, Cicero, Ill. — Tajnik Frank Margolle, 2138 So. 58th Ave.
- St. 450, Euclid, O. — Tajnica Mary Dodic, 977 E. 239th St.
- St. 472, Harmarville, Pa. — Tajnik Joseph Flais, Box 569.
- St. 476, Salem, O. — Tajnik Frank Hrvatin, 510 Actua St.
- St. 477, Cleveland, O. — Tajnik Fr. Bubnick, 10510 Prince Ave.
- St. 494, Point Marion, Pa. — Tajnik Anton Zupančič, Box 861.
- St. 503, Myota, Pa. — Tajnik Frank Kresevich, Box 75, Jerome, Pa.
- St. 535, Akron, O. — Tajnica Jennie Kováča, 2062 Maryland Ave.
- St. 538, Purgle, W. Va. — Tajnik John Frank Rohr, Box 3, Whitney, Pa.
- St. 539, Imperial, Pa. — Tajnik John Virant, Box 312.
- St. 108, Youngstown, O. — Tajnik Karl Rogel, 100 Stambaugh St., Girard, O.
- J. P. Z. S.
- St. 19, Milwaukee, Wis. — Tajnik Frank Pollichuk, 1238 S. 23rd St.
- S. D. Z.
- St. 1, Cleveland, O. — Tajnik A. C. Skulj, 11324 Knowlton Ave.
- St. 2, Cleveland, O. — Tajnica Sophie Petric, 1231 Addison Rd.
- St. 3, Cleveland, O. — Tajnik Steven Lunder ml., 1411 E. 51st St.
- St. 27, Cleveland, O. — Tajnik James Kozel, 19214 Cherokee Ave.
- J. S. K. J.
- St. 13, Baggaley, Pa. — Tajnik Joseph Dubek, Box 3, Whitney, Pa.
- St. 29, Imperial, Pa. — Tajnik John Virant, Box 312.
- St. 108, Youngstown, O. — Tajnik Karl Rogel, 100 Stambaugh St., Girard, O.
- SAMOSTOJNA DRUSTVA**
- Slovensko podp. društvo, Maen Run, Pa. — Tajnik Anthony Pintar, Box 204.
- Progressivne Slovenke, Cleveland, O. — Tajnica Anna Barbič, 19511 Skulj, 11324 Knowlton Ave.
- Sam. podp. druž. "Edinstvo", La Salle, Ill. — Tajnik Frank Struna, 437 Toni St.
- Slovensko izob. in podp. društvo, Bridgeville, Pa. — Tajnik August Okorn, 711 Bluff St.
- St. 53, Akron, O. — Tajnica Jennie Kováča, 2062 Maryland Ave.
- St. 559, Chicago, Ill. — Tajnik Donald Lotrich, 1937 S. Trumbull Ave.
- St. 562, Barton, O. — Tajnik Joseph Skoff, Box 209.
- St. 564, Detroit, Mich. — Tajnik Mary Travník, 1967 W. Davison Ave.
- St. 568, Waukegan, Ill. — Tajnica Marie Nagode, 1315 Adams St., No. Chicago.
- St. 569, Fontana, Calif. — Tajnik Anton Blasich, Box 631.
- St. 600, Johnston, Pa. — Tajnica Mary Konchan, 623 Forest Ave.
- St. 643, Girard, O. — Tajnica Fanine Milavec, 135 Churchill Rd.
- St. 683, Hutchinson, Pa. — Tajnik Frank Juvan, Box 68, Herminie, Pa.
- St. 686, West Allis, Wis. — Philip Yersin, 1129 S. 62nd St.
- St. 725, Latrobe, Pa. — Tajnica Mary Fradel, 1004 Alexandria St.
- St. 747, Milwaukee, Wis. — Tajnik Wm. Clarine, 2916 N. 30th St.
- St. 752, Sudbury, Ont. Canada. — Tajnik Louis Racic, 470 Burton Ave.
- Federacija SNPJ, izložna okrežje Minnesota. — Tajnik Fr. Klun, Box 658, Chisholm, Minn.
- Konservativna Federacija SNPJ, Pittsburgh, Kans. — Tajnik Joe Bratkovich, R. R. 1.
- Federacija SNPJ, N. E. Ohio. — Tajnik Maks Kotnik, 515 Beulah Ave., Akron, O.
- Federacija SNPJ, Fayette in Greene County, Pa. — Tajnik Mike Uncitch, Box

RESTORE THE WAGE PROVISION

There is a fair prospect that the new WPA act may be amended so as to provide once more for the prevailing wage.

There would be no hope of this if working people were not making a strong demand for it. The American Federation of Labor, the Congress of Industrial Organizations, the organizations of the unemployed and the local unions throughout the country are demanding it. Bills have been introduced in both houses to make the change. There will be diehard opposition by those of the Woodrum type, and at this moment the outcome is in doubt, but we believe that a concerted and persistent demand by labor will win.

The obvious intent of the repeal of the prevailing wage provisions was to wreck the existing wage scales of workers who are not on WPA.

If men can be forced to work 130 hours a month for a fraction of the amount they would receive if regularly employed, private employers will demand that their workers in the same crafts accept the same wages. It would give them a leverage with which to uproot and cast aside the existing wage scales. If they were to succeed, the gains made by unions by hard struggle over long periods of time would be doomed. Hence the unanimous demand by organized workers that the prevailing wage provisions be re-inserted in the law.

—Milwaukee Post.

LITTLE ESSAYS

By JOHN M. WORK

One morning I read a dispatch from the national medical convention in which it said a woman doctor had been refused a seat as a delegate. As the item was brief and confused, and I wanted more light on the subject, I called up a woman doctor and asked her if women delegates were barred from the national conventions. She asked would I call back in 10 minutes. I would. No doubt this gave her time to call up some central office and receive instructions about what to say. I called back and repeated the question.

Obviously agitated, she replied, "I don't know about that."

I asked, "Is there any discrimination against women doctors in the local medical society?"

She replied, "I don't know about that."

I asked, "Is there any discrimination against women doctors in the local medical society?"

She replied, "I don't know about that."

I asked, "Is there any discrimination against women doctors in local hospitals?"

She replied, "I don't know about that." An she hung up.

Apparently, "I don't know about that" was all she had been instructed to say, and it had to fit questions including those to which she must have known the right answers. I was sorry I had scared the poor woman out of her wits by asking the questions.

Turning to a woman's periodical I found an article written by a woman doctor who is not afraid to speak her mind. She says that 77 per cent of all "approved" hospitals refuse women medical graduates as internes.

There are comparatively few women doctors in the United States. Of course women doctors are as able as men doctors. Under the coming socialized health service there should be lots of them. As health service calls for gentleness and sympathy, in which women excel, it ought to be a fine field for women practitioners.

THE SLUMS OF LONDON

(From "The People of the Abyss")

By JACK LONDON

There is one beautiful sight in the East End, and only one, and it is the children dancing in the street when the organ-grinder goes his round. It is fascinating to watch them, the newborn, the next generation, swaying and stepping, with pretty little mimics and graceful inventions all their own, with muscles that move swiftly and easily, and bodies that leap airily, weaving rhythms never taught in dancing school.

I have talked with these children, here, there, and everywhere, and they stuck me as being bright as other children, and in many ways even brighter. They have most active little imaginations. Their capacity for projecting themselves into the realm of romance and fantasy is remarkable. A joyous life is romping in their blood. They delight in music, and motion, and color, and very often they betray a startling beauty of face and form under their filth and rags.

But there is a Pied Piper of London Town who steals them all away.

They disappear. One never sees them again, or anything that suggests them. You may look for them in vain among the generation of grown-ups. Here you will find stunted forms, ugly faces, and blunt and stolid minds. Grace, beauty, imagination, all the resiliency of mind and muscle, are gone. Sometimes, however, you may see a woman, not necessarily old, but twisted and deformed out of all womanhood, bloated and drunken, lift her drugged skirts and execute a few grotesque and lumbering steps upon the pavement. It is a hint that she was once one of those children who danced to the organ-grinder.

PICNIC DONATIONS

Additional cash donations for Proletarec's picnic, unintentionally omitted from the picnic report last week, were received from the following Branch members: Donald J. Lotrich, Joseph Drasler, Charles Pogorelc, and Oscar Godina.

JSF CONVENTION DATE POSTPONED TO 1940

The XII regular convention of the Yugoslav Socialist Federation which was to be held this September, has been postponed till next summer. This action the JSF Executive Committee saw fit to take at its July meeting after carefully weighing all opposition from Branches on the matter.

A number of major events of importance will have transpired in the meantime, which it is believed, will have more or less effect upon our movement. The situation in the labor and Socialist movements will perhaps become somewhat more crystallized, allowing for a clearer outlook before we decide on any radical changes, such as becoming autonomous, as many of our members believe we should.

Discussion for the time being on the subject will be discontinued, to be resumed again before date of the convention.

"CANKARJEV GLASNIK" AND OUR MOVEMENT

At the last Yugoslav Socialist Federation convention held in Chicago in 1936, a resolution was passed on the Cankar Foundation and its official publication "Cankar's Herald"—just then established with headquarters in Cleveland, Ohio—setting forth definitely the sentiment of the delegates toward this new movement among Slovenes in America.

In the resolution, wholehearted financial and moral cooperation, was pledged and has been fully upheld at all times since, intrigues of Communists and their fellow travelers who maintain to the contrary notwithstanding. Our members throughout the country and particularly in Cleveland have been among the very first to go to work for "Cankarjev Glasnik."

Communist propaganda of late to the effect that Proletarec has discouraged the Cankar Foundation and its work—typical disruptive Communist tactics, as crooked as a hound's hind leg, through which they intend to promote discord between these two organizations in order to further their own pet schemes and designs—is disintegrated wishful thinking by bird-brained advocates, and as clumsy appearing as a pig on ice.

Various groups throughout the last half century, not excluding the Catholic church, have claimed Cankar as a disciple of their own particular sect, the he was of the working class first last and always, suffering all the poverty and hardships of the exploited worker during all his life. Evidence of this is woven into most all of his writings.

Summer School

Chicago, Ill.—Members of the JSF Junior Guild and the youth group of Branch 1 desirous of taking up some study for the summer months should avail themselves of the opportunity offered by the Debs Labor School which will hold evening session from July 12 to August 23rd.

Subjects on which classes are being held are:

Economics of Capitalism and Socialism.

Elements of Revolutionary Socialism.

History of the Labor and Socialist Movement.

Socialist and Labor Organization.

You can make your application by calling State 3250, or writing to the Socialist Party, 549 W. Randolph St.

LIBEL LAID!

New York.—It's too bad that those who say relief workers do not want regular jobs were not in New York this week to see living refutation of the slander.

The city requested applications for an examination for chauffeurs, to be held next fall. Later 58 jobs will be available, paying \$1,200 to \$1,500.

More than 6,500 men madly scrambled to get their names on the roll. Hundreds waited in line all night, and a few had been there for more than 24 hours.

Havelock Ellis Dead

Havelock Ellis, philosopher and world famous writer on sex psychology, died last week at Hinselton, England, at the age of 80.

CRADLE OF LIFE

By LOUIS ADAMIC

Author of "The Native's Return" CRADLE OF LIFE is a perfect and inevitable development from THE NATIVE'S RETURN, for it takes a fascinating story only hinted at in the earlier book and sets it forth in all its magnificent proportions.

Price \$2.50

Order From:

PROLETAREC, 2301 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

SEARCHLIGHT

By
DONALD
J.
LOTRICH

The Chicago Daily News reported the death of Eric Hessler, who was Secretary of the CIO union at the International Harvester Works. Ordinarily, the death of people whom one does not know does not effect a person so much, but somehow, the death of this young fellow seems to have left a deep pain in our heart. As stated, Hessler was Secretary of the CIO union at the International Harvester Works. He was active in organizing the unorganized and seemed to be a well liked and capable chap. As is customary, however, the McCormicks have plenty of money and with their money they can put away most any active union organizer of whom they wish to dispose. So it was that some thugs pounced upon Hessler after he had left the union meeting and beat him so mercilessly that he never regained consciousness. This young chap died for the cause of unionism and the laboring man, so the least little bit we can do is to remember him after death. He is not the first nor the only one that gave his life for his ideas. Others are doing it everyday. In Harlan, Kentucky, several have been shot because of their work for the union. Hessler, nevertheless, was the type of soul that could have done a whole lot more good if he could have remained with his fellow workers. We salute him, in death.

The big people of our country just cannot go without big scandals and corruption. The latest outbreak of stealing money comes from the South where a good many of the politicians cry themselves asleep nights in their anxiety to help the working souls, but in the congress chambers, forget everything they have ever known about the miserable conditions in the South. Soon, they are going to have another trial and soon another goat will be put away for a time while the plundering continues under the protection of the political parties in power.

Ballina Tournament At Slovene Labor Center

A one-day open house ballina tournament, open to all members of the Slovene Center Social Club, will be held on Saturday, July 22, beginning at 2:00 P. M. All those interested in entering should be there on time. Of course, we all know that the ballina courts are at 23rd street and Lawndale avenue.

The Pioneer ballina league is now getting into full swing with six teams scheduled to play on Tues. and Wed. of each week. See the bulletin board at Center for games scheduled each week.—Committee.

TOURING TIPS TO TOURISTS

Highways can be mighty "unhappy ways" if tourists choose their routes in a careless manner. Conversely, most successful motor trips are carefully plotted in advance, with certain definite rules observed.

The following items, if followed, should help increase your summer touring pleasure:

1. Plan your route before you start. Study out the best way to go, considering paving, distance and other factors. Do not depend upon asking the way; get a good map.

2. If you know the territory thoroughly, choose the least traveled roads; you will make better time by avoiding crowded thoroughfares.

3. If you do not know the territory, stick to the regular marked routes and do not experiment with short cuts, unless you have plenty of time.

4. Whenever possible by-pass the downtown districts. Use through streets to do this if they are available. In traversing a business district, do it with as few turns as possible.

5. Be sure to check your route at every junction point. Never run by direction signs without finding out what they say.

6. Follow detours carefully. Do not try to use streets under construction "at your own risk," unless there is no other way.

7. Do not try to drive and study a map at the same time.

8. Make it a habit to ask questions frequently about local conditions. When in doubt, find out, particularly if you think you are on the wrong road.

9. Observe all posted speed signs and other rules of the road.

THE VOLGA BOATMEN

SAFEGUARD WORKERS AGAINST OCCUPATIONAL DISEASES

Workers of America have become occupational-disease conscious only within the last few years. As late as 1932 few workers knew anything about such hazards as, for example, those of dust diseases which effect the lungs and make workers easily susceptible to pneumonia and tuberculosis. Not that they have not been suffering from the ravages of these diseases or have not paid for them in a shorter span of life, in chronic disability, and in long years of hardship for themselves and their families because of the impairment of their health and the liability to make a living—they merely were not familiar with the causes of these diseases.

Now "silicosis," the name of one of the most serious of the occupational diseases, has become as meaningful to workers as the words "cancer" or "influenza." Workers now understand that the ailments which they used to call chills, coughs, colic, or palpitation, and which they accepted as inevitable risks of life were in reality the direct result of breathing dusty air, of handling lead, or of being exposed to poisonous fumes and other harmful substances in the course of work. They are therefore demanding that such injuries, generally known as occupational diseases, be compensated through workmen's compensation laws in the same manner as are the so-called accidental injuries. They also insist that the harmful conditions which are responsible for these in-

juries be eliminated or greatly reduced by the application of medical and engineering preventive devices.

For a number of years authorities in the field of workmen's compensation argued that they saw no logical reason or justice for distinguishing between injuries due to sudden physical violence and those resulting from the slow ravages of a disease. They took the position that a miner who becomes disabled because of the gradual filling of his lungs with coal or rock dust is as much entitled to compensation benefits as another miner suddenly crushed by falling rock.

This view, supported by more articulate demands from the public at large and from workers and labor organizations, has brought about a rapid advance of occupational-disease legislation in the United States in recent years. In 1920 only five States, the Territory of Hawaii, and the Federal Government had laws providing compensation for disabilities caused by occupational diseases. By April 1939, however, 23 States, the District of Columbia, Puerto Rico, Hawaii, the Philippine Islands, and the Federal Employment Compensation and the Longshoremen and Harbor Workers Compensation Acts had provisions protecting workers against all or some types of occupational diseases.

—Labor Information Bulletin.

The Good Union Man

He who when he goes out on a strike and stays out until the wrong is righted. He whose card is always clear. He who is not a knocker, but by force of logic opposes all foolish motions and insists upon the passage of all good ones.

He who is mentally broad enough to admit that there are others besides himself.—Exchange.

When You Join a Union

1. You are joining the movement of millions of American workers to better wages, hours and conditions of work.

2. Your union gains from the workers' united achievements. You can add to these achievements and pass them on to other workers.

3. Union progress comes through collective bargaining. Other union activities are useful as they promote better living conditions.

4. To successfully bargain collectively a union must be able to negotiate a satisfactory agreement and to hold both the members and the employer to that agreement.

5. An active union must have regular, prompt, well-attended and business-like meetings, with members who inform themselves about their rights and duties as union members and who participate in the meetings.

6. Union members know the principles of unionism and the ways to build and to maintain a labor organization. The union provides opportunity for new members to learn these principles and ways.

7. Union members know the facts about their industry; or they appoint a committee or study group to find out these facts and to report back to the union meeting.

8. Union members know their rights as workers and as citizens, and they are regularly informed, through a committee or a study group, about the laws to safeguard labor's rights and the administration of those laws.

9. An effective union cooperates with the employer in turning out products worthy of the union label.

10. An effective union cooperates actively with affiliated labor organizations so as to strengthen and extend labor's bargaining power, to expand organized labor's influence in the community, to promote workmanship and production, and to help unify the labor movement.

11. Join the local union of your craft and affiliate with the Central Labor Union.

12. A successful union is hasty in calling a strike. Every possibility of conference and mediation should be tried first. A strike is labor's last weapon.—Exchange.

WORDS OF WISDOM

The only freedom which deserves the name is that of pursuing our own good in our own way, so long as we do not attempt to deprive others of theirs, or impede their efforts to obtain it.—J. S. Mill.

A good handcraft has a golden foundation.—Dutch Proverb.

Animal trainers agree that the hyena is the dumbest and least responsive of animals and the most difficult to train. They have learned, too, that the females of all species are easier to train than males.